

1

Hoe vaak Roel dit ritje niet al gemaakt heeft. Minstens duizend keer. Jammer van het logo van Klootwijk Security dwars over de motorkap, maar verder rijdt deze Astra helemaal niet slecht. Had hij het geld, dan kocht hij een Audi cabriolet, zo'n nieuwe met 333 pk. Al zou daar een gasmasker bij nodig zijn, want met open kap rijden in dit deel van het chemische mierennest dat Rotterdam heet, is vragen om een longziekte. Als hij de berichten moet geloven, rijden er steeds meer mensen groen, maar dan toch zeker niet hier. Kuchend drukt hij nog eens op het knopje dat binnengezogen lucht zou moeten zuiveren van gassen, pollen en fijnstof. Het helpt geen moer, de filters zijn zeker verstopt want de zurige dampen blijven zijn auto binnendringen. Misselijk wordt hij ervan en tegen beter weten in doet hij zijn raampje maar weer open.

De stank is nu nog veel heviger, net als de hitte en de geluiden van de trams, de auto's, de scooters die voorbijaarscheuren. Boven alles uit, in een vaste cadans die ten minste nog enige orde suggereert, klinkt het gedreun van heipalen die het fundament van alweer een nieuw kantorencomplex gaan vormen dat straks natuurlijk, en dat is dan weer goed nieuws, ook bewaakt zal moeten worden. Voor hem draait een auto uit de stilstaande rij en steekt een paar keer heen en weer voordat hij zich via de tussenberm in het verkeer op de andere rijbaan voegt. 'Eikel!' roept Roel als de auto hem even later in tegengestelde richting passeert en hij steekt zijn middelvinger op.

Het is vrijdagmiddag, achtentwintig graden en moet je zien

waar hij zich bevindt. Hoefde hij zijn lange zware staaflamp en verplichte AED-koffer niet mee te sjouwen, dan nam hij de racefiets, want het is maar twintig kilometer naar Maassluis. Hij zucht, zet de versnelling in zijn vrij en staart opzij. Daar, achter die straten, is de noordingang van CS al, vanaf hier is het nog maar tien minuten naar huis. Uit routine scannen zijn ogen de omgeving op onregelmatigheden. Verderop, in de beschutting van een portiek, hangt een groepje zwervers rond. Ze zitten gehurkt naast plastic tasjes, anderen leunen tegen de muur en maken gebaren met hun handen, zeker om hun onsamenhangende gewauwel te ondersteunen. En de gemeente maar volhouden dat ze allemaal in de opvang zitten. Het land gaat nog eens kapot aan ambtenaren die problemen ontkennen in plaats van ze op te lossen. Het lijken soms die rukkers wel uit de oorlog die de andere kant opkeken als er een jood werd afgevoerd. Roels opa, destijds machinist op een mijnneveger en later onderscheiden met het Bronzen Kruis vanwege uitmuntende plichtsbetrachting en moed, had er, hoewel hij de hele oorlog op zee zat en nauwelijks iets meekreeg van de ellende in de steden, de rest van zijn leven over verteld. Keurige gezinnen in keurige huizen met keurige gordijnen die steeds iets verder dichtgingen. Bij selectie van nieuwe medewerkers is Roel er scherp op: in zijn team geen jaknikkers of geitenwollensokkendragers zonder ruggengraat. De softe praatjes waarmee de bobo's soms terugkeren van weer zo'n gesubsidieerd pretweekend op de hei zijn al erg genoeg. Pas nog kregen ze allemaal toegang tot een website waarop hangjongeren vertelden over zichzelf, in het kader van een project waarvan hij de naam is vergeten. Van hem mogen ze bedenken wat ze willen; hij staat met zijn poten in de modder en met praatjes op websites voorkom je geen diefstal en ook geen verkrachting. Winkeliërs zien je al aankomen, met je iPad onder je arm. Voor jou tien anderen als je niet levert waar ze om vragen. Maar dat

vergeten ze daar op de hei, volgepropt als ze zijn met hun broodjes zalm en glazen bubbelwijn.

Voor hem komen de auto's weer in beweging en Roel drukt de koppeling alvast in. Hij denkt aan vanochtend toen hij aan een scholier op snuffelstage uitlegde welke signalen je eigenlijk uitzendt als je daklozen niet aanpakt. Want op straat hangen, lekker in de zon, geen reet uitvoeren maar 's avonds wel een soepbus die voor je neus stopt, ja, dat zou iedereen wel willen. En toen hij vervolgens de vergelijking maakte met het africhten van honden, had de jongen niks meer durven zeggen. Geloof maar dat hij zijn naam allang had zien staan op de ingelijste certificaten van de Nederlandse Kampioenschappen Politiehonden, die aan de muur van het schafthok hangen.

Langzaam trekt hij op om een paar meter te rijden. Het blijft een mysterie waarom je achteraan in een file stilstaat terwijl er vooraan strak wordt doorgereden. Hij vraagt zich wel eens af wat die zogenaamde ingenieurs dan wél leren op die verkeers-academies, zo moeilijk kan het toch niet zijn om te zorgen voor een beetje doorstroming. Desnoods sluit je een stel van die zijstraten af, dan rijden de mensen maar een stukje om, net als in Amerika, daar hebben ze ook niet om de halve meter een oprit of een kruising. In zijn buitenspiegel staart hij naar de rij achter hem die in de verte in een bocht verdwijnt.

Er klinkt geschreeuw. Bij een bushalte, hooguit een meter of tien van hem vandaan, maken drie mannen ruzie, een blanke en twee Surinamers of zo. Aan hun motoriek, kleren en aan de blik in hun ogen ziet hij dat het drugsverslaafden zijn. De mislukking die ze uitstralen. Als je dan zo nodig op straat wilt leven, vindt hij, moet je dat met overtuiging doen. Of heeft iemand ze soms gedwongen om verslaafd te raken en schulden te maken? Naar wordt hij van die bloedzuigers die hij zo goed kent van zijn werk, daar groeten ze hem zelfs, maar hij zal hun groet nooit

beantwoorden. Les één die hij stagiaires meegeeft: koester geen illusies als ze aardig doen; een pedofiel in een ballenbad is meer te vertrouwen.

De blanke, een magere man van gemiddelde lengte, maakt een afwerend gebaar en keert de andere twee zijn rug toe. Met zijn hand boven zijn ogen tuurt hij tegen de zon in naar het verkeer dat dan weer stilstaat en dan weer stapvoets aan hem voorbijtrekt. Hij fronst, alsof de stoet auto's hem irriteert. Vanuit zijn Astra, de portieren vergrendeld en de dieseltank vol, observeert Roel de man. Dat magere komt door de drugs, junks leven op zuiveltoetjes, iets anders krijgen hun rotte kiezen niet weg. Hij schudt zijn hoofd. In plaats van zich met die rasta's te vervelen, zou die vent iets nuttigs moeten doen. Vuilnisman of buschauffeur worden. Een beroepsopleiding volgen. Ieder mens, hoe beperkt ook, zou minimaal één ambacht moeten beheersen. Hij kijkt naar de kleren, de slobberige spijkerbroek met veel te lange pijpen, het glimmende trainingsjack dat op een dag als vandaag te warm is. Als hij weer naar het gezicht kijkt, verstart zijn blik. Lijkt het nu zo of staart de man terug? Zonder met zijn ogen te knipperen houdt hij zijn blik gericht op de ogen. Ja verdomd, de eikel kijkt ook naar hem en blijft kijken. Roel klemt zijn kaken op elkaar en focust zijn blik nog strakker op de man. Fixeren kan hij als de beste, niemand die dat van hem wint. Maar deze man blijft ook kijken, uitdrukkingloos, en met die frons in zijn voorhoofd.

Er kan weer opgetrokken worden. Onwillig laat Roel zijn auto een paar meter vooruitrollen, maar zonder dat zijn ogen de man loslaten. Waar haalt die junk het lef vandaan om hem zo aan te staren? Of zou hij zo stoned zijn dat hij niks ziet?

‘Hé,’ roept hij en hij steekt zijn hand naar buiten, ‘jij daar!’

De man reageert niet, onbewogen blijft zijn blik op Roel gericht.

‘Hé, kun je het zien, joh!’

Nu kijkt de man om zich heen.

‘Ja, jij daar,’ Roel wijst, ‘ik heb het tegen jou!’

Het is lekker om te schreeuwen. Hij heeft er ook de stem voor. Er zijn mensen, vrouwen maar ook mannen, die alleen een beetje hees kunnen roepen, zonder dat daar ooit iemand van schrikt. Het zal te maken hebben met de vorm van zijn strottenhoofd, maar in schreeuwen is Roel goed.

De man staart hem weer aan. En haalt hij nu zijn schouders op? Zou hij ergens op staan te wachten? Ja, misschien is hij wel gewend dat welzijnswerkers in schaal zoveel in hun dikke auto’s komen voorrijden om ze één voor één naar het Leger des Heils te rijden.

‘Hé,’ schreeuwt hij en hij wijst nog een keer, ‘moest jij vandaag niet naar je werk?’

Nu beweegt de man zijn lippen.

‘Wat?’ Achter Roel wordt geclaxonneerd, hij kan weer een paar meter doorrijden. Tijdens het optrekken maakt hij een driftige hoofdbeweging. ‘Wat zei je daar?’ brult hij.

Weer bewegen de lippen.

‘Kom eens hier, jij.’ Roel wenkt. Niemand heeft hem te beledigen en deze junk hier al helemaal niet.

De man doet een paar stappen dichterbij maar blijft dan staan. Donkere ogen in een bleek en pokdalig gezicht nemen Roel onderzoekend op.

‘Kom dan,’ roept Roel en hij knipt met zijn vingers.

Langzaam nadert de man Roels auto tot op enkele meters. Van dichtbij, vindt Roel, zien de meeste mensen er lelijker uit dan van een afstand, maar dit hier valt eerder mee dan tegen. Er zijn zo snel geen schurftplekken of andere tekenen van infectie te zien. Wel is de huid bleek en vlekkerig en is het halflange krullende haar niet blond, maar rossig. Behalve rossig is het ook

dun en vettig en de haargrens wijkt, waardoor zijn voorhoofd bijna even groot is als de rest van zijn gezicht. Kalende mannen met van die lange plukken haar, zelfs al zou dat gewassen zijn, vindt Roel vies. Zelf millimeterd hij zijn haar al sinds de tweede klas van de mavo.

Argwanend kijkt de man hem aan.

‘Wat had je nou,’ zegt Roel die half over zijn stuur buigt om beter te kunnen zien, ‘dat je me zo aan staat te gapen?’

De man reageert niet. Zijn ogen schieten van Roel naar de bestuurders van de andere auto’s en dan weer terug. Schichtig werpt hij een blik op de achterbank, waar Roels rugzak ligt. Kijk jij maar rustig, denkt Roel die de oogbewegingen van de man volgt; de portieren zijn vergrendeld en als je het lef hebt je poot door het raam te steken, draai ik hem in één beweging uit de kom.

‘Nou?’ vraagt hij.

De man mompelt iets.

Er kan weer een stukje gereden worden, dit keer tot vlak voor het stoplicht. Uit zijn ooghoeken ziet Roel hoe het trainingsjack meeloopt. ‘Wil je geld?’ vraagt hij.

De ogen lichten op en begerig steekt de man zijn hand uit.

‘Dat gaat zomaar niet, daar moet je wel iets voor doen.’ Hij zegt maar wat, zonder na te denken. Een beetje dollen met een junk, dat is wat hij doet. Zijn gezicht ontspant. Wat kan hem die vent hier schelen, zo meteen geeft hij gas en laat hij de sukkel in een roetwolk achter.

De man knikt en duwt zijn hand, die hij als een kommetje voor zich uitgestoken houdt, tegen Roels bovenarm. Door het uitstrekken van de arm wordt er een tatoeage op zijn pols zichtbaar. Het is de letter F in een zwart omrande cirkel die voor de helft met wit en voor de andere helft met rood is ingekleurd.

Het zegt niks, zo’n tattoo. Clubliefde zit in iemands hart, daar is geen verf voor nodig. Zelf heeft hij een la vol sjaaltjes, petten

en mutsen, maar nooit gaat daarvan iets mee naar De Kuip. Uit zijn seizoenkaart spreekt voldoende en die draagt hij altijd bij zich.

Het licht springt op groen.

‘Als ik mensen al geld geef, doe ik dat alleen als ze clean zijn,’ zegt Roel en hij slaat de hand van zich af. Achter hem wordt geclaxonneerd.

De man doet zijn mond open om iets te zeggen, maar er komt geen geluid uit. Grote pupillen boren zich in die van Roel.

‘Wat doe jij de hele dag? Een beetje rondhangen? Ben je soms te beroerd om te werken?’ Streng kijkt hij de man aan die nu iets terugzegt wat door het geclaxonneer onverstaanbaar is. Waarschijnlijk, schiet door hem heen, komt het nooit voor dat iemand zulke vragen stelt. In Nederland laat je zwervers met rust. Hij ziet dat de gulp in de veel te lange broek openstaat. Deze viezerd hier kan niet alleen niet werken en van de drugs afblijven; hij kan ook geen gulp dichtdoen. Maar wie kan het iets schelen? Als mensen maar vies en eng genoeg zijn, bereiken ze vanzelf het stadium waarin ze andere mensen onberoerd laten. Afval waar je overheen stapt. Een fatsoenlijke buurman die in zijn tuin verstrooid in zijn neus staat te graaien is viezer dan een zwerver zonder tanden die in een plas zeik op straat ligt. Dit figuur hier, met die gulp en die smoel erboven, lijkt Roel een grensgeval. Vergeleken met de ellende die hij ook wel eens tegenkomt, ziet dit er nog enigszins aanspreekbaar uit, ook al is hij te beroerd om zich verstaanbaar te maken.

‘Man, zo versta ik je toch niet,’ roept hij uit. Van ergernis knijpen zijn handen in het stuur. Voor hem is de weg leeg, achter hem een rij ongeduldige automobilisten. En hier naast hem een gezwel dat moet worden aangepakt. In een land als Amerika doet de staat dat, de gevangenenissen puilen er niet voor niks uit, maar hier doen ambtenaren of ze niks zien. ‘Stap in,’ hoort hij

zichzelf zeggen. Hij drukt op een knopje om de deuren te ontgrendelen en steekt zijn hand naar achteren om het achterportier te openen. Het geclaxonner achter hem wordt luider. 'Stap in, zei ik!'

Nog voor het achterportier is dichtgetrokken geeft Roel gas. Precies als het licht van oranje op rood springt, schiet de auto het kruispunt op en drukt Roel op het knopje van het kinderslot.